

**«XXI АСР -
ИНТЕЛЛЕКТУАЛ
АВЛОДАСРИ»**

**ҳудудий илмий-амалий анжуман
МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Истеъдод” жамғармаси
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва
технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш кўмитаси
Ўзбекистон “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати
Бухоро давлат университети

Ёш олимлар ва талабаларнинг
“XXI АСР – ИНТЕЛЛЕКТУАЛ АВЛОД АСРИ”
шиори остидаги ҳудудий илмий-амалий
анжумани

МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

2016 йил 3-4 июнь

1.	Н.Н. Сявдуллоев	Бух.МТН илмий нашр бўлими директори, т.ф.н., докт.
2.	М.Р. Амонов	Бух.Д.У. Кимё кафедраси ўқитувчиси, т.ф.н., докт.
3.	Н.М. Рахматов	Бух.Д.У. Физика кафедраси доценти, т.ф.н., докт.

Техника муҳрири: Д.М. Маммудов, М.В. Тўраев, С.Н. Қўдратов

Problem based learning gives you opportunities to examine and try out what you already know; discover what you need to learn; develop your people skills for achieving higher performance in teams; improve your writing and speaking abilities, to state and defend with sound arguments and evidence your own ideas; and to become more flexible in your approach to problems that surprise and dismay others. Despite the work and effort it requires, PBL is never dull and is often fun.

In the long run PBL develops learners' independence and using this method regularly students become more efficient and skilled at practicing the language. They become more confident, their motivation also increases and they can manage without regular teacher's supervision. Besides practicing and consolidating the language group work helps to integrate the class. Learners learn how to cooperate with one another, make compromise, negotiate, and respect individuals with different abilities and views which is important for the class atmosphere and relationship with the teacher. Instead of sitting alone trying to understand something difficult they can help each other to solve a problem when it arises. In such a class the teacher is no longer a supervisor but becomes a resource center and advisor for the students.

Thus, we can state that Problem based learning approach is one of the most innovative ways of teaching foreign language and this form is developing. It is realized according to principles of the cooperative and communicative teaching and has its main goal to teach spoken language. Firstly, it is most commonly used to get learners talking to each other. Secondly, much research on PBL in language learning has studied spoken activity, partly because this is the most easily observed and recorded. Thirdly, most teachers use problem-solving activities in unprincipled ways and enhance students' outlook.

List of used literature

1. Allen, D. E., Duch, B. J., & Groh, S. E. (1996). "The power of problem-based learning in teaching introductory science courses." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice (pp. 43-52). San Francisco: Jossey-Bass.
2. Albanese, M. A., & Mitchell, S. (1993). "Problem-based learning: A review of literature on its outcomes and implementation issues." Academic Medicine, 68 (1), 52-81.
3. Bridges, E. M., & Hallinger, P. (1996). "Problem-based learning in leadership education." In L. Wilkerson & W. H. Gijsselaers (Eds.), Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice (pp. 53-61). San Francisco: Jossey-Bass.

TURISTIK BOZORDA MAVSUMIYLIK MASALASINING KELIB CHIQISH SABABLARI VA OQIBATLARI

Kurbanova M.X.

BuxDU

Turizmning o'ziga xos xususiyatlaridan biri mavsumiylik bo'lib, u turistik korxonalarining me'yorli ishlashini qiyinlashtiradi, iqtisodiy, ijtimoiy va tashkiliy-texnik tusdagi noqulay oqibatlarni keltirib chiqaradi. Ko'plab turistik destinatsiyalar turistik tashrifining mavsumiylikni boshdan o'tkazadilar. Mavsumiylik turizm sohasining muhim xususiyatlaridan bo'lishiga qaramay, u hanuzgacha eng kam tadqiq qilingan masala bo'lib qolmoqda.

Mavsumiylik hududda vaqtinchalik ish bilan ta'minlanish kabi iqtisodiy va ijtimoiy muammolarni keltirib chiqaradi. Ba'zi tadqiqotlarda esa, mavsumiylik har doim ham turistlarga yoki hududga salbiy ta'sir ko'rsatmasligi aniqlangan.

Umuman olganda, mavsumiylik atamasi ob-havo sharoiti, mahalliy bayramlar hamda maktab ta'tillari sababli turizm industriyasidagi talab va taklifdagi tebranishlar hodisasini anglatadi. Mavsumiylik iqtisodiyotda vositalardan to'liq bo'lmagan yoki muvozanatlashmagan miqdorda foydalanishni nazarda tutib, bu yoki iqtisodiyot juda ham tig'iz yoki ma'lum vaqtning turli fazalarida barcha imkoniyatlaridan foydalangan holda olib borilishini ko'rsatuvchi biznes davrining nomutanosibligiga o'xshaydi [1].

Mavsumiylik iqlim o'zgarishi, mahalliy bayramlar, maxsus attraksionlar (masalan, festivallar) yoki shaxsiy turmush tarzi natijasida kelib chiqadi.

Boshqa so'z bilan aytganda, mavsumiylik odamlarning vaqtinchalik ko'chishi tufayli global darajada sodir bo'luvchi turistik hodisa. Tabiiy omillar jihatidan olib qaralganda, har bir mamlakatda turli iqlimiy sharoitlar borligi sababli vaqtinchalik ko'chishlar sodir bo'ladi. Masalan, Janubiy va G'arbiy Afrikaning ba'zi qirg'oq joyida joylashgan kurortlar sovuq qishni boshdan kechiradigan Shimoliy va Sharqiy Yevropada tashrif buyuruvchi turistlar orasida mashhur hududlardir. Bir necha davlatlar turizm sanoatida iqlim xususiyatlarini mavsumiy o'zgaruvchanlik (pik mavsum, o'rta mavsum, "o'lik" mavsumlar) ni keltirib chiqaradi.

Mavsumiylik asosan iqlimiy va ijtimoiy tusdagi omillardan kelib chiqib belgilanadi.

Iqlimiylik shu bilan bog'langanki, dunyoning ko'plab hududlarida, jumladan O'zbekistonda ham sayohatlar, dam olish, sport bilan shug'ullanish uchun ob-havo sharoitlari oylar bo'yicha bir xil emas. Shuning uchun odamlar yilning ob-havo eng qulay bo'lgan vaqtlarida ta'til olishga harakat qiladilar.

Dengiz, tog'lar, o'rmonlarda dam olishda aynan iqlim turistik mavsumning eng maqbul o'lchamlari parametrlarini belgilab beradi. Turizmning boshqa turlari uchun u borib-kelishlar va turistik resurslardan foydalanish tekisligini cheklovchi muvofiqlashtiruvchi vazifasini o'taydi.

Turizmdagi mavsumiylikni belgilab beruvchi boshqa omil - ta'tillardan an'anaviy yozda foydalanish bo'lib hisoblanadi. Ma'lumotlarga qaraganda, iyul va avgust oylari mobaynida Yevropa bo'yab xorijiy turistlar umumiy sonining taxminan yarmi sayohat qiladi. Avgust oyida Fransiyada ishlovchilarning 80% ta'tilda bo'ladi.

Talabalarning bir joyda jamlanishiga ta'tillardan jamoa bo'lib foydalanish katta ta'sir ko'rsatadi. Fransiya va Shveysariyadagi ba'zi korxonalar yozgi dam olish davrlarida (odatda har yil avgustning o'rtalaridan boshlab) umuman ishni to'xtatishadi va butun jamoa ta'tilga chiqib ketadi. Maktabdagi yozgi kanikullarning katta qismi ham yoz paytiga to'g'ri kelishini ham nazarda tutish kerakki, bu ham turistlarga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq muammolarni keskinlashishiga olib keladi.

Turistlar oqimining bir joyda jamlanishiga ta'sir qiluvchi boshqa omillar ham (an'ana, moda, taqlid qilish) mavjud. Ularni ko'pincha irratsional omillar ham deb atashadi, chunki ular na tabiiy-iqlimiy, na ijtimoiy-iqtisodiy sabablarga tufayli kelib chiqmagan.

Taqlid qilish va moda mavsumiylikka quyidagi tarzda ta'sir etadi. Turistik oqimning yangi ishtirokchilari alohida mamlakatlar va hududlardagi dam olish sharoitlarini bilmagan holda bu joylarni asosan psixologik sabablarga ko'ra tanlaydilar. Ular tajribali turistlar yoki mashhur shaxslar dam olishga ketayotgan vaqtni aniqlaydilar. Yangi turist sifatida tajribaga ega bo'lganlaridan keyingina ular o'zlari uchun eng ma'qul sayohat vaqtini belgilaydilar.

Mavsumiylikka oid noqulay ta'sirlar turistik jarayonning barcha tashkil qiluvchilariga – turistik resurslar, joylashtirish vositalari, oziq-ovqat, transport, shuningdek, xizmat ko'rsatuvchi xodimlar va turistlarning o'zlariga ham taalluqlidir.

Qisqa turistik mavsum faqat plyajlar, mineral suvlar, qimmatbaho turistik infrastruktura va malakali xodimlarning xizmatlaridan qisman foydalanishga sabab bo'ladi xolos. Bu kadrlarning qo'nimsizligini keltirib chiqaradi, ko'p xodimlarning o'z malakasini oshirishga qiziqishini kamaytiradi.

Xizmat ko'rsatuvchi xodimlardan yil davomida faqat bir necha oy foydalanish turistik tovarlar va xizmatlarning narxidagi shartli-doimiy xarajatlarning ko'payishiga sabab bo'ladi. Bu esa moslashuvchan narxlar siyosatini o'tkazish imkoniyatini kamaytirib, turistik tashkilotning xalqaro bozordagi harakatini qiyinlashtiradi, uning muvofiqdoshligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Mavsumiylik dam olish joyiga boradigan yo'llarda transport vositalarining to'planib qolishiga olib keladi, bunday holda xizmat ko'rsatish qulayligi va sifati pasayadi, sohada xizmat ko'rsatuvchi transport, sanoat va qishloq xo'jaligi korxonalarining faoliyatidagi bir maromlilik buziladi.

Xorijiy davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, hukumat organlari va turistik firmalar turizmning mavsumiylik muammasini salbiy ta'sirini kamaytirish maqsadida doimiy ravishda harakat qilib keladilar. O'quv yurtlarida o'qituvchilarning topshirish muddatlarining o'zgartirilishi, ta'tillar (asosiy va qo'shimcha ta'tillar) tuzilishidagi o'zgarishlar, haq to'lanadigan ta'tillardan foydalanish vaqtiga nisbatan rasmiy cheklashlar, ta'lim olayotgan yoshlarning ta'tillari davomiyligi va vaqti shular jumlasidandir.

Tadqiqotchi BarOnning izohiga ko'ra, mavsumiylikning asosiy kelib chiqish sabablari ikkita: tabiiy va institutsional [2]. Tabiiy mavsumiylik tabiiy hodisalar – quyosh chiqishi, qor yog'ishi, yog'ingarchilik miqdori, havo harorati, kun chiqishi bilan asoslanadi. Misol uchun, sohil kurorti quyosh nuri va suv sportini yoqtiruvchi turistlar, chang'i uchish kurortlari esa chiroyli qishki manzarani ko'rishni xohlovchi sayyohlar tomonidan afzal ko'riladi.

Institutsional mavsumiylik esa diniy, ijtimoiy, madaniy yoki etnik omillar natijasida sodir bo'ladi. Institutsional mavsumiylikning eng muhim omillaridan biri Islom, Yahudiylik va Xristian dinidagi diniy marosimlar bo'lib hisoblanadi. Masalan, diniy farzni ado etish maqsadida musulmonlar ma'lum vaqtda Saudiya Arabistoniga, yahudiylar esa bir yilda uch marotaba Isroildagi ibodatxonaga tashrif buyuradilar. Maktab ta'tillari va mahalliy bayramlar ham institutsional mavsumiylikka ta'sir ko'rsatuvchi muhim omillardan biridir. O'quvchi yoshlarga yozda uzoq muddatli ta'til berilishi sababli bolali oilalar boshqa mavsumga qaraganda aynan shu mavsumda ko'proq sayohat qiladilar. Ba'zi mamlakatlarda mahalliy bayram va festivallar yuqori darajadagi turistik talabni shakllantiradi. Buni Yevropada Pasxa, Amerikada Shukronalik kuni, Yaponiyada Oltin hafta, Xitoyda Oktabr milliy bayramining muayyan davrda turistik xizmat va mahsulotga sayyohlarni qiziqтира olishi mumkinligi bilan izohlash mumkin.

Tabiiy va institutsional mavsumiylikka qo'shimcha ravishda boshqa omillarni ham kiritish mumkin: ijtimoiy, katta sport tadbirlari, sayohatchilar inertsiasini. Sport mavsumiyligi yigirmanchi asrning oxiridagi eng yangi hodisadir. Barcha katta sport o'yinlari (Olimpik o'yinlar, Jahon kubogi, Hamdo'stlik o'yinlari va boshqalar) ma'lum davrda turistik talabni shakllantirishga o'z hissasini qo'shadi. Inertsia ham mavsumiylikning bir omili sanalib, ba'zi sayohatchilar yilning ma'lum bir vaqtida sayohat uyushtirishga moyil bo'lishini bildiradi.

Tadqiqotchilarning ta'kidlashicha, mavsumiylik xarajatlarning ko'payishiga "mavsumiy yo'qotishlar"ga olib keladi. U turistik taklifning barcha turlariga, xususan, ishchi kuchi, marketing, iqtisodiyot va menejmentga jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Mavsumiylikning salbiy ta'sirini uch kategoriyaga bo'linishi mumkin: ishchi kuchi, investitsiya va muhofaza [3].

Ko'plab mehmondo'stlik va turizm industriyasi ishchilari yil bo'yi ish bilan band bo'lishni ma'qul ko'rsalarda, mavsumiylik xususiyatiga ega bo'lgan destinatsiyalarda ish beruvchilar ularni doimiy ishchilar sifatida ishga qabul qilishlari ancha murakkab. Vaholanki, mavsum umuman bo'lmagan davrda ishchi kuchiga bo'lgan talab unchalik kam bo'lmaydi, yuqori mavsumga qaraganda bandlik darajasi pasayadi. Bunday sharoitda istiqbolli ishchilar muqobil ishga ega bo'lish maqsadida destinatsiyani tark etadilar, natijada hududdagi ishchi aholi soni kamayadi. Buning natijasida yuqori mavsum davomida ishchilar to'lov darajasi ko'tariladi. Bu nomutanosib mehnat bozori asosan turistik talabdagi o'zgarishlar tufayli sodir bo'lib, hududda iqtisodiy barqarorlikni saqlab turishni qiyinlashtiradi.

Mavsumiylik keltirib chiqaradigan yana bir jiddiy muammo kapitalning qaytishidagi kamomad [3]. Xususan, mavsumiylik boshqa xizmat ko'rsatuvchi korxonalariga qaraganda turistik kompaniyalarning doimiy xarajatariga ta'sir ko'rsatadi. Misol uchun, aniq bir mahsulot bir oyda sotilmasa, u keyingi oyda sotish uchun omborda saqlab

qolinishi mumkin. Biroq, mehmonxona nomerlari, aviachiptalar, yoki festival biletleri belgilangan kundagina sotiladi.

Destinatsiyada sayyohlarning haddan tashqari oshishi ham havo ifloslanishi, oqava suvlarni yo'qotish muammosi, shovqin va jinoyat kabi tabiiy muammolarni keltirib chiqaradi. Shuningdek, turistik talabning nomutanosibligi rezidentlarning milliy va ijtimoiy-madaniy faoliyat bilan shug'ullanishiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Sayyohlarning atrof-muhitga ta'sir etishini inobatga olib turistik talabdagi mavsumiylik mahalliy aholining mehmondo'stligiga ham ta'sir ko'rsatadi.

Boshqa bir adabiyotda esa mavsumiy ta'sir yirik uch guruhga bo'lingan: iqtisodiy ta'sir, ijtimoiy-madaniy ta'sir va ekologik ta'sir [3]. Turistik mavsumiylikning iqtisodiy ta'siri mavsum bo'lmagan paytda, asosan, resurslar va qulayliklardan samarasiz foydalanish natijasida vujudga keladigan muammolar bilan izohlanadi. Shuning uchun, butun bir yillik daromadni ta'minlash va xarajatlarni qoplash maqsadida pik mavsumda yetarli darajada yuqori daromad olishlari kerak. Mehmonxona xo'jaligida mavsumiy o'zgaruvchanlik pik mavsumda nomerlar yetishmasligi, mavsum bo'lmagan davrda xonalar bo'shab qolishi katta ta'sir ko'rsatadi. Mavsumiylik ish bilan bandlikka ham muhim ta'sir ko'rsatadi. Bunda eng muhim masala to'liq stavkali ishchilarni yollash natijada mahsulot va xizmat sifatini saqlash qiyinchilik tug'diradi.

Boshqa tomondan mavsumiylikning ijobiy iqtisodiy ta'siri ham bor. Misol uchun, mavsum umuman bo'lmagan davrda binolar va atraksionlarning holatini yaxshilash imkoniyati mavjud bo'ladi. Shuningdek, mavsumiylik talabalar, uy bekalari, hunarmandlar uchun vaqtinchalik ish o'rnini yaratib beradi.

Ijtimoiy-madaniy ta'sir esa ham mezbon davlatga ham sayyohlarga ta'sir ko'rsatadi. Yuqori mavsumda mahalliy aholi transport tirbandligi, xizmatdan foydalanish uchun turiladigan navbatlar, tovar va xizmat narxlarining ancha ko'tarilishidan aziyat chekib, yuqori narx turmush sifatining pasayishiga olib keladi. Mahalliy aholiga ham munosib darajadagi xizmat sifatini saqlab qolish uchun qo'shimcha qulayliklar va xizmatlar (qo'shimcha politsiya, sanitariya, sog'liqni saqlash, park xodimlari va boshqalar) talab qilinadi. Bu turdagi ijtimoiy-madaniy ta'sirlar mahalliy aholining butun turistik faoliyatga bo'lgan noroziligi va qarshiligini uyg'otadi.

Mezbon va mehmon aloqadorligi ijtimoiy va antropologik fanlarda yaqqol bayon etilgan bo'lib, Doxey mahalliy aholi-tashrif buyuruvchi aloqadorligi va munosabatlari "G'azablantiruvchi Indeks"ni keltirib chiqaradi deb ta'riflagan. U munosabatlarni o'rganib chiqib, ular euforiyadan boshlanib, apatiya, g'azablanish, antagonizm gacha boradi, hattoki bora-bora tabiiy muhit yo'qolib, milliy qadriyatlar unutilishini ta'kidlab o'tgan. Butler boshqacha talqin qilib, ularni ijobiy yoki salbiy, aktiv yoki passiv, yoki shu atrofda bo'lishi mumkinligini aytgan.

O'lik mavsum jamiyatni stressdan xalos qilib, o'zligini saqlashga imkon beradi. Shuning uchun ham tadqiqotchi olimlar "o'lik" mavsumning bo'lishi jamiyatni tiklaydi deb, mezbon davlat asosiy mavsumni uzatirish yoki mavsum bo'lmagan vaqtda sayohatchilarni jalb qilish kabi strategiyalarni qo'llashi maqsadga muvofiq bo'lishini aytganlar.

Ekologik ta'sir esa salbiy bo'lib, tashrif buyuruvchilarning hudud tabiatiga zarar yetkazishi, ya'ni yo'laklarning buzilishi, tabiiy resurslarga ziyon yetkazilishi, chiqindi bilan bog'liq muammo, jonzotlarning tinchligini buzish va hozozalar bilan ifodalanadi.

Shuning uchun mavsumiylikka bartaraf etilishi kerak bo'lgan yoki siyosat, marketing, boshqaruv darajasida hal qilinishi lozim bo'lgan muammo sifatida qaraladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Butler, R. W., 2001. Seasonality in Tourism: Issues and Implications. In: *Seasonality and Tourism*. Lundtorp, S., Baum, T. (Eds.). Oxford, Elsevier: 5-21.
2. Bar-On, R.R. (1999). The Measurement of Seasonality and its Economic Impacts. *Tourism Economics*, 5(4):437-458.
3. Baum, T., Lundtorp, S. (2001). Seasonality in Tourism: An Introduction. In: *Seasonality in Tourism*, ed. by Baum, T. and Lundtorp, S., Oxford, UK: Pergamon.
4. <http://www.booksite.elsevier.com/.../Chapter%20%20-%20The%20Geograph> [4.02.2016]

TURISTIK HUDUDLARDA VEB-SAYTLAR YORDAMI ORQALI SAYOHATNING YASHASH SIKLI BOSQICHLARINI O'TISH

Djafarova N.A., Ibragimov N.S.

BuxDU

Mahsulotlarda bo'lgani kabi sayohatni ham amalga oshirishining o'z bosqichlarini sanab o'tish mumkin. Umumiy qilib sayohatning 5 bosqichga ajratib olsak bo'ladi (1-rasmga qarang), ular quyidagicha izohlanadi:

I bosqich – Potensial sayyoh. Ushbu bosqich potensial sayyoh sayohatga chiqmoqchi bo'lib, qaysi mamlakatga tashrif buyurmoqchi ekanligini hal qilib, chipta xarididan so'ng boshqa davlatga yetib kelguniga qadar bo'lgan davrni qamrab oladi.

Potensial turist maqsadidan kelib chiqqan holda, masalan, sog'lomlashtirish, dam olish, ta'tilidan unumli foydalanib bo'sh vaqtini maroqli o'tkazish, biror narsani o'rganish, sport, ish yuzasidan sayohat qilish, ekologik turizm kabi sayohatlarni uyushtirish uchun ma'lum bir mamlakatni tanlaydi. Bunda u o'z sayohatini o'zi tashkil etadi yoki tur agentliklar xizmatlaridan foydalanib, turpaket sotib oladi. O'z sayohatini o'zi tashkil etmoqchi bo'lgan sayyoh tashrif buyurmoqchi bo'lgan mamlakati haqida tasavvurga ega bo'lish uchun Internet tarmoqlaridan u joy haqidagi ma'lumotlarni to'playdi.

Mamlakatning turistik potentsiali, diqqatga sazovor joylari, o'tkaziladigan festival va ko'rgazmalar, u yerda sodir bo'layotgan so'nggi yangiliklardan xabardor bo'lish, tunash, ovqatlanish va tashish xizmatlari to'g'risidagi barcha

	39. D.SH.Murodova, T.F.Gelax - Buxoro me'moriy yodgorliklari tadqiqotchisi.	73
	40. A.X. Qandaxarov. Шайх худойдод вали маънавий меросининг бугунги кундаги аҳамияти	75
	41. O.Eshdavlatov. Majoritar saylov tizimi tushunchasi va o'ziga xos jihatlari	78
4	42. F.J. Toxirov. "Elektron hukumat" tizimining ba'zi imkoniyatlari va yutuqlari haqida.	79
парини	43. R.H. Davlatova. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini didaktik o'yinlar asosida o'rgatish.	
6	H.I. Ne'matova,	81
8	44. D.A. Axatova, D.Usmonova. Pedagogikadan mustaqil ishlar jarayonida pedagogik masalalardan	
10	foydalanish.	83
tovar-	45. M.To'yboeva, G.P.Ermatova. Maktabgacha ta'lim muassasalarida interfaol usullar yordamida	
12	o'qitishning o'ziga xos tomonlari.	84
asalari	46. N.M.Ergashova, F.O.Xodjiyeva. Bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion faoliyatga tayyorlashning o'ziga	
14	xos xususiyatlari.	86
испорти	47. O.A.Klichev. Iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash: o'tmish va kelajak chorrahasi.	88
15	48. M.A. Salohiddinova, G.P. Ermatova. Maktabgacha yoshdagi bolalarda vatanga muhabbat tuyg'usini	
18	shakllantirishning o'ziga xos jihatlari.	89
инг акс	49. O.A.Эргашева, P.X.Кадиров. Хотин-қизлар гуруҳи талабаларида чидамлилиқнинг гликолитик	
21	механизм имкониятларини ривожлантириш технологияси.	91
25	50. M.E.Hamidov. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatida zamonaviy marketing kompleksining	
парнинг	o'rni.	93
26	51. D.I.Haydarova, N.S.Ochilov. Writing as point involving a number of thinking processes which are	
28	drawn upon in complex ways.	95
30	52. S. Berdieva. Implementation of problem based learning in teaching foreign languages.	97
иларини	53. Kurbanova M.X.Turistik bozorda mavsumiylik masalasining kelib chiqish sabablari va oqibatlarini	98
31	54. Djafarova N.A., Ibragimov N.S.Turistik hududlarda veb-saytlar yordami orqali sayohatning yashash	
33	sikli bosqichlarini o'tish	100

2-ШЎБА ТАБИЙ ФАНЛАР

	1. Ф.Э.Ахтамов. Низкотемпературная технология переработки цинковых кеков.	104
	2. Л.Ш.Саидова. Изучение камуфлетного взрыва в слабосвязанном грунте.	106
идактик	3. Б.Р.Вохидов. Очистка сточных вод золотоизвлекательных фабрик.	107
44	4. Б.А. Ёркулов. Применение облачных технологий в системе образования как фактор повышения	
ordamida	качества образования.	109
45	5. Н.А.Адылова. Интенсификация процесса закисления руд при кучном бактериальном	
47	выщелачивании.	111
кини.	6. Н.И.Хуррамов, М.П.Тўраев. Фосфат рудаларини термик-ишқорий фаоллаштириш жараёнини	
ing o'ziga	тадқиқоти.	114
50	7. Б.Т.Юсупов, Т.И.Нурмуродов. Исследование реологических свойств кальций-хлор-фосфатных	
52	пульп при солянокислотном разложении фосфоритов.	115
54	8. А.С.Тураев, Р.К.Рашидова, Г.А.Махмудова. Оценка отрицательных последствий техногенных	
56	изменений геологической среды г.Бухары подтоплением.	117
хусусида	9. З.К.Асадова, М.Тураев. Исследование процесса солянокислотного разложения низкосортных	
59	фосфоритов центральных Кызылкумов.	119
қийетидан	10. С.Р. Сулайманов. К вопросу оценки геотехнологических свойств техногенного сырья.	121
eng oliy	11. М.Гулямова, Г.А.Ихтиярова. Кимё фанини ўқитишда инновацион технологияларни	
60	қўлланилиши.	123
62	12. С.М.Назарова. Тупрокда сув танқислиги муаммолари ва уни олдини олиш йўллари.	125
tilayotgan	13. Н.Б.Тахирова, Т.А.Азизов. Магний бензоатнинг ацетамидли комплекс бирикмалари.	128
63	14. N. Muinova. Xitin, xitozan va uzkitan biopolimerlarining istiqbollari.	130
65	15. М.С.Рахматов. Экстракция липидов из семян дыни сверхкритической CO ₂ с соразвителем	
Х асрнинг	(этанол).	133
66	16. М.А.Саидова. Анализ факторов риска способствующих развитию врожденных пороков	
68	челюстно-лицевой области.	135
69	17. Д.Н.Жўраева. Уч шохли нерв невралгия хуружи даврида жинсга боғлиқ ҳолда ҳаёт сифатининг	
70	пасайиши.	138
Х асрнинг	18. У. Кузиев. Водопоглощающие композиционные гидрогели на основе местных сырьевых	
72	ресурсов.	141
	19. М.Ж.Аслонова, Г.А.Ихтиярова. Результаты использования мифепристона для подготовки	
	шейки матки к родам на различных сроках беременности.	143